

TIJDLIJN REGIONALE ENERGIE STRATEGIEËN (RES) PROVINCIE UTRECHT

DATUM 21-03-2023

Dit memo is opgesteld in maart 2023 en daarmee een momentopname.

Inleiding

Dit memo beschrijft de tijdlijn van de Regionale Energie Strategieën (RES) in de provincie Utrecht. Het eerste deel licht de totstandkoming hiervan toe, vervolgens wordt de weg naar RES 1.0 uitgelegd om af te sluiten met de provinciale Tussenbalans RES en de periode tot nu.

De volgende kaderstellende documenten zijn voor energietransitie in het algemeen van belang:

- [Programmaplan Energietransitie 2020-2025](#) (PS 29 januari 2020)
- Omgevingsvisie provincie Utrecht – [hoofdstuk 4.3 duurzame energie](#) (PS 10 maart 2021)
- Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht – [hoofdstuk 5 energie](#) (PS 10 maart 2021)
- Programmabegroting 2023 – [programma 4 energietransitie](#) (PS 9 november 2022)

Totstandkoming 30 RES-regio's

De RES is onderdeel van de uitwerking van het nationaal Klimaatakkoord dat is getekend in juni 2019. In het Klimaatakkoord is afgesproken om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Dit wordt op verschillende manieren bereikt, bijvoorbeeld met het verduurzamen van de gebouwde omgeving, het terugdringen van uitstoot in de mobiliteit en industrie en meer windenergie op zee. Het onderdeel grootschalige duurzame opwek op land wordt via de RES'en gerealiseerd. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat in 2030 in Nederland in totaal minimaal 35 TWh per jaar duurzame elektriciteit d.m.v. zonne- en windenergie op land en grootschalig op dak wordt opgewekt. Dit wordt gedaan in 30 RES-regio's, waarvan 3 in de provincie Utrecht: Amersfoort, U16 en Foodvalley (gedeeld met Gelderland). In deze regio's nemen de gemeenten, waterschappen, netbeheerders en provincie deel. Om te zorgen dat de projecten in 2030 gerealiseerd zijn, is afgesproken dat in 2025 de hiervoor benodigde vergunningen verleend moeten zijn.

Uw Staten hebben op [30 oktober 2019](#) ingestemd met de integrale set van afspraken en maatregelen uit het Klimaatakkoord die de bevoegdheden van de provincie Utrecht raken, waaronder dus ook de RES.

Start tot RES 1.0

Eind 2018-2020

De RES-regio's zijn eind 2018 gestart. De eerste stap in het RES-proces was het opstellen van een concept-RES. In deze concept-RES'en is onder andere geïnventariseerd wat de energiebehoefte in de regio's is, hoeveel duurzame opwek er al is gerealiseerd, hoeveel potentie er is voor duurzame opwek en voor hoeveel opwek een regio wil gaan, kortom: het concept-bod. De concept-RES'en zijn in het voorjaar van 2020 opgeleverd en op [23 september 2020](#) heeft u hiermee ingestemd.

2021- begin 2022

Tussen de concept-RES en RES 1.0 hebben uw Staten op [10 maart 2021](#) de [Omgevingsvisie](#) vastgesteld. Hierin is besloten dat in 2030 minimaal 55% van het elektriciteitsgebruik in de provincie Utrecht hernieuwbaar op eigen grondgebied wordt opgewekt. Deze 55% is gebaseerd op de concept-boden uit de Utrechtse RES-regio's. Ook is hierbij opgenomen dat in het geval binnen het tijdspad voor de RES'en in een gemeente de afgesproken doelen niet gehaald worden en logische locaties niet benut worden, de provincie bereid is het volledige instrumentarium uit de Omgevingswet in te zetten, teneinde voldoende duurzame energie opwek te realiseren.

De volgende stap was het opstellen van de RES 1.0. Hierin staat onder andere hoe energie, met welke bron in welk zoekgebied wordt opgewekt én hoe rekening gehouden wordt met het afvallen van projecten. Deze zijn vastgelegd op 30 juni ([Foodvalley en regio Amersfoort](#)) en 6 oktober 2021 ([regio U16](#)) door uw Staten en de andere RES-partners (m.u.v. gemeente Montfoort welke wel nog partner is in de RES).

In de tabel hieronder is per regio te zien wat het bod ten tijde van de concept-RES was en wat dit was ten tijde van RES 1.0. Het aandeel van de provincie Utrecht is in totaal 2,4 TWh duurzame opwek op basis van RES 1.0 zoals vastgesteld door uw Staten.

REGIO	Concept-RES (in TWh)	RES 1.0 (in TWh)
<i>U16</i>	1,8	1,8
<i>Amersfoort</i>	0,41	0,5
<i>Foodvalley</i>	0,75*	0,75 (0,11 in PU)

* Volledige bod Foodvalley, inclusief Gelderland. De concept-RES van Foodvalley is te abstract om een uitsplitsing per provincie te maken.

Bij de vaststelling van RES 1.0 zijn door verschillende gemeenteraden zoekgebieden voor met name wind, maar ook zon door gemeenten geamendeerd. Uw Staten hebben bij de vaststelling van de RES'en verzocht een 'Tussenbalans' op te stellen over de voortgang van de realisatie van de RES-boden. Daarbij heeft u tevens gevraagd aan te geven of het noodzakelijk is om provinciaal ruimtelijk instrumentarium in te zetten om de boden te realiseren.

Via de statenbrief [Stand van zaken uitvoering moties RES](#) van 15 februari 2022 bent u geïnformeerd over de uitvoering van de door uw Staten aangenomen moties bij vaststelling van RES 1.0.

Tussenbalans tot nu

Eind 2022

Vlak voor het zomerreces van 2022 hebben de drie regio's hun monitoringsrapportages voorbereid. Deze informatie van de regio's is gebruikt om de door u gevraagde Tussenbalans op te stellen.

Op 28 juni 2022 bent u tijdens een [infosessie](#) geïnformeerd over de bevindingen uit de Tussenbalans.

Op 5 juli 2022 heeft het College het Statenvoorstel over de Tussenbalans vastgesteld. Direct hierna is een brief aan alle gemeenten gestuurd met een oproep aan de colleges van alle 26 gemeenten om windenergie voortvarend op te pakken en vóór 1 december 2022 te laten weten of zij met windenergie aan de slag gaan.

Op de Statenvergadering van [21 september](#) heeft u het statenvoorstel [Tussenbalans RES](#) aangenomen. In de Tussenbalans is aangegeven dat de ontwikkeling van zon op dak snel gaat, maar dat de ontwikkeling van zon op land en met name wind op land achterblijft. Voor zonnevelden en windparken was bij de Tussenbalans een grote meerderheid van de plannen nog in de onderzoeksfase en er waren weinig ruimtelijke procedures gepland, laat staan op gang gekomen. Ook was de verhouding zon-wind verder uit balans geraakt. Om de RES-boden, en daarmee de doelen uit de Omgevingsvisie, te halen is voorgesteld om na 1 december op basis van de reacties van gemeenten, nogmaals een rapportage op te maken om te zien of er voldoende windlocaties zijn om ten minste 1 TWh te realiseren in 2030. Daarbij is besloten dat als daaruit zou blijken dat onvoldoende opwek voor wind werd toegevoegd, gestart wordt met een projectprocedure onder de nieuwe Omgevingswet.

Begin 2023

Vervolgens bent u op 20 december 2022 via een statenbrief geïnformeerd over het [vervolg van de Tussenbalans](#) welke ter informatie is behandeld op [18 januari 2023 in de commissie M&M](#).

Op 14 februari 2023 heeft het college de [Provinciale Rapportage Voortgang Windenergie](#) vastgesteld en is de [Statenbrief Voortgang Windenergie](#) met u gedeeld. De conclusie hieruit is dat de oproep aan de gemeenten ervoor heeft gezorgd dat het gesprek over windenergie in gemeenteraden en in de RES-regio's (opnieuw) gevoerd is. De meerderheid van gemeenten staan er positief tegenover om in enige vorm verder te gaan met windenergie en een aantal gemeenten zijn niet bereid om verder te gaan met windenergie. Ook wordt duidelijk dat onvoldoende zicht is op het halen van 1 TWh windenergie in 2030 en dat het dus nodig is om een provinciale ruimtelijke procedure voor windenergie te starten.

Het college heeft dan ook als voorwerk voor deze procedure een [Concept-Notitie Reikwijdte en detailniveau \(NRD\)](#) vastgesteld. Deze geeft aan hoe de onderzoeken voor windlocaties middels een Milieueffectrapport (MER) worden uitgevoerd. De Concept NRD ligt van 24 februari tot 5 april 2023 ter inzage. Alle zienswijzen zullen worden beantwoord in de Nota van Beantwoording. In lijn met de ['Werkwijze programma's en projectbesluiten'](#) wordt, indien het nieuwe college hiertoe beslist, een startgesprek gevoerd met uw Staten ten behoeve van de projectbesluitprocedure (of inpassingsplanprocedure). Het college kan ook beslissen het startgesprek niet te voeren en de projectprocedure niet voort te zetten.

